

Slovenski dom

Štev. 131

V Ljubljani, torek, 10. junija 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
(Izvor: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.)Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano

Praznik Mornarice - prva obletnica vstopa Italije v vojno

Velik Mussolinijev govor na današnji slovesni seji Zbornice - Sporočilo Duceja in admirala Riccardija mornarjem

Rim, 10. jun. s. Danes popoldne ob 17 bo izredno važna seja Fašistske Korporacijske zbornice, na kateri bo imel Duce izredno pomemben govor. Govor bodo prenašale vse radijske postaje.

Rim, 10. junija. s. Posebna številka mornariškega glasila »Prore Armate«, prinaša ob tretjem dnevu Mornarice naslednje Ducejevo sporočilo:

Kraljeva Mornarica praznuje danes svoj tretji dan v enem najbolj odločilnih trenutkov sedanje vojne, ki ima zdaj značaj vojne med dvema svetovoma. Kakšna pot je od skromne, pa vendar junaške mornarice v začetku italijanskega kraljestva pa do naše današnje Mornarice, ki spoznava in zmaga dalje, težave ter baje sovražnika po oceanih! Ni prazna beseda zatrjevati, da država vnaša poveljnikov in posadk, rimska hladnokrvnost ranjenec, visoko število padlih osvetljujejo kraljevo mornarico s soncem slave. Verovati, po-

slušati, bojevati se, trojno liktorsko geslo, je za mornarje Italije zares kakor sveto znamenje boja in zmage.

Rim, 1. junija. 1941-XIX.

MUSSOLINI.

Državni podtajnik v mornariškem ministrstvu admiral Artur Riccardi je za današnji dan poslal italijanskim mornarjem naslednje sporočilo:

Italija danes slavi tretji praznik Mornarice v vojni, ki naj po novem moralnem in političnem redu da svetu ravnovesje in pravičen mir. Mornarji Italije, italijansko ljudstvo je z vami in gleda na vas z ljubeznijo, z zaupanjem ter s ponosnim občudovanjem. Bodite vredni tega zaupanja, ki vas v soju vaše nekdajne slave in v blišču vaše današnje sile dela za dediča preslavnega izročila. Vaša odločnost je jeklena kakor vaše ladje, bolj kakor kdaj koli ste pripravljeni zagotoviti domovini uspešno pomoč, da doseže vse svoje pravice. Prestali ste trde in silovite preskušnje. Trde in silovite preskušnje morate še prestajati. Prestali jih boste, zakaj zavedate se velikega zgodovinskega trenutka in imate popolno vero v sijajno usodo naše ljubljene Italije.

Praznujete svoj dan na svojih bojnih mestih. Domovina vas gleda in ve, da ste vi najistejši izveleci junaške zgodovinske nepretrganosti. Pozdrav Kralju! Pozdrav Duceju!

Berlin, 10. junija. s. Vsi listi se spominjajo ob prvi obletnici vstopa Italije v vojno, kolikoga pomena je bilo italijansko sodelovanje v sedanjem sporu. Zlasti poudarjajo tvorni in duhovni prispevek prijateljskega in zavezniškega naroda za dosego končne zmage.

»Völkischer Beobachter« navaja vzroke, ki so privedli do tega, da je Italija 10. junija lani napovedala vojno Franciji in Angliji, potem pa jasnjavo kolikšne in kakšne težkoče so morale italijanske sile prestati na tolikih in tako različnih daljnih frontah. Kot simbolično dejanje ob tej priliki navaja list nemški letalski napad na Aleksandrijo ter italijanski letalski napad na Gibraltar. Ta napada na vzhodno in zahodno trdnjavo obupnega angleškega odpora na Sredozemlju dokazujejo ob obletnici vstopa Italije v vojno, da gre italijansko-nemški napad na angleško cesarstvo z vsemi silami, zakaj to je boj na življenje in smrt, boj, ki bo odločil bodočo usodo sedanjega spopada.

Vesti 10. junija

Kljub angleškemu bombnemu napadu na Damask je italijanska kolonija pred tamkajšnjim italijanskim konzulom imela telovadni nastop. Vsi Italijani v Siriji in Libanonu so zbrani okoli svojih uradnih zastopnikov in so popolnoma mirni.

Sovjetska vlada je odpoklicala svojega dosedanjega poslanika iz Perzije. Za novega poslanika v Teheranu je imenovan bivši svetovalec sovjetskega poslanstva v Berlinu.

Vse zveze med Turčijo in Sirijo so pretrgane, poročajo iz Ankare.

Deset tisoč bolgarskih delavcev bo v kratkem odpotovalo v Nemčijo.

Admiral Raeder je poslal španskemu vojnemu ministru brzojavko, v kateri se zahvaljuje za pomoč španske mornarice pri reševanju mornarjev z »Bismarck«.

Med Basoro in Bagdadom je skočil s tira vlak, poln angleških in indijskih čet. Nesrečo so povzročili uporniki. Vsi vojniki so bili mrtvi.

Snoči je angleški propagandni minister Beaverbrook zaprosil Kanado za pomoč. V svojem govoru pravi, da Anglija potrebuje vse, kar more Kanada dobavljati: orožje, denar in ljudi.

Francoški poslanik v Madridu, Pietri, je angleškemu poslaniku v Madridu, Hoareju, izročil spomenico svoje vlade, v kateri ta ostro ugovarja zoper angleški napad na Sirijo.

V Doornu so včeraj pokopali bivšega nemškega cesarja Viljema II., pogreba se je udeležil bivši prestolonaslednik z otroki, pokojnikovi sorodniki iz Bolgarije in Madžarske ter številni nemški generali iz svetovne vojne, med njimi stari maršal Mackenzen. Na krsto so položili venec v Hitlerjevemu imenu. Lepi veneci so bili položeni v imenu nemške vojske, mornarice in letalstva.

Za Anglijo je zdaj prišel trenutek, da nadaljuje svojo roparsko politiko v območju svoje biveše zaveznice. Anglija niti v prejšnjih časih ni rada videla Sirije v francoskih rokah. Angleški imperialistični težnjam je manjkala še Sirija, ker z njo bi Anglijo lahko izvajala nadzorstvo nad vsemi arabskimi pokrajinami. To je potrdil 29. maja tudi angleški zunanji minister Eden, piše glasilo nemškega zunanjega min. »Diplomatisch-Politische Korrespondenz«.

V nemških političnih krogih menijo, da bi bilo zmotno soditi, da položaj v Iraku ni več važen. Iraški nacionalisti so dali osvobodilnemu boju arabskega sveta izrazito narodni značaj in so odločeni nadaljevati ta boj z vsemi sredstvi in za vsako ceno. Čeprav je iraški boj za osvoboditev moral biti trenutno ustavljen zaradi ogromne tehnične premoči Angležev, pa ni mogoče reči, da bi to bil že končni zaključek, zakaj taka protiangleška akcija ne more izgubiti svoje pomembnosti.

Angleško pomorsko poveljstvo je po daljšem molku včeraj je priznalo, da je bila v boju za Kreta potopljena še ena križarka ter dva rušilca. Gre za protiletalsko križarko »Calcutta« (4200 ton), ki je bila spuščena v morje ob koncu prejšnje vojne, rušilca pa sta »Herevard« (1335 ton), ki pripadala vrsti rušilcev »Horo«, ki šteje 66 enot. Dva taka rušilca sta že bila potopljena v Sredozemlju. Drugi rušilec je »Imperial« (1370 ton) iz vrste »Icarus«, ki ima šest enot.

Politični položaj Egipta se je poslabšal. Valdisti so odklonili sodelovanje z vlado, ker angleške oblasti niso dovolile novih volitev.

Pri Rušukju so odprli novo zvezo med Romunijo in Bolgarijo čez Donavo s pomočjo posebnih ladij, ki prevažajo vlake. Otvoritvi so prisostvovali ministrski predsednik Filov in drugi člani vlade ter ministri Italije in Nemčije.

Finske carinske oblasti so povišale takse za uvoz za 50%. Povišanje pa se ne nanaša na meso, žito, jajca in maščobe.

Smederevo je zletelo v zrak

Budimpešta, 10. junija. s. Madžarski »Nemzetor Ujvidek« prinaša poročilo iz Smedereva blizu Beograda, da je tam nastala velika eksplozija. Velike količine streliva in drugega eksplozivnega materiala, ki je bil shranjen v mestni trdnjavi, so zletelo v zrak zaradi dosedaj še neznanih vzrokov. Eksplozija je popolnoma uničila trdnjavo in dve tretjini vsega mesta. Hude poškodbe so tudi na stanovanjskih hišah med trdnjavo in železniško postajo. Računajo, da je izgubilo več tisoč ljudi življenje.

Bombardirana Aleksandrija

Berlin, 10. jun. s. O zadnjem letalskem napadu nemških bombnikov na Aleksandrijo poročajo, da so padle bombe tudi med pristaniške delavnice in doke, med mornariške arzenale in med skladišča goriva. Bombe velikega in največjega kalibra so bile vržene tudi na tovarno torpedov in na tovarne, ki so bile preurejene za izdelavo topniškega streliva. Poškodovane so bile tudi vojne ladje, ki so bile tedaj v popravilu. Glavni cilj bombardiranja pa so bila bencinska skladišča za angleško mornarico. Ta skladišča so bila zgrajena l. 1938. in so držala okrog 120.000 ton bencina.

Bardossy poroča o uspehu svojega obiska v Rimu

Budimpešta, 10. jun. s. Predsednik vlade Bardossy je bil včeraj sprejet pri regentu Horthviju in mu poročal o svojih razgovorih, ki jih je imel v Rimu. Za danes zvečer je bila sklicana vladna seja, na kateri bo Bardossy poročal o svojih vtisih s potovanja v Italijo. Potem bo sledila razprava o istem predmetu v obeh zunanje-političnih odborih parlamenta, ki bosta sklicana na zasedanje še ta teden. Danes bo tudi sestanek vladne stranke, na katerem bo govoril Bardossy.

Visoki Komisar in sosvet Ljubljanske pokrajine slovesno sprejeta pri sv. očetu

Sprejem pri Ministru - tajniku in pri rimskem županu

Rim, 10. junija. Včeraj, v ponedeljek je slovensko zastopstvo sprejel papež Pij XII. Z avtomobilu so se pripeljali na Damazovo dvorico in odšli po širokih stopnicah v papežev prostoro. Svičarji so delegaciji izkazali vojaški pozdrav, v dvoranih pred delovno sobo svetega očeta pa so jih pozdravili člani »Garde dei nobili« prav tako z vojaškimi častmi. Ceremonij papeške hiše je gospode popeljal v malo priručno dvorano pred samo papeževno knjižnico. Naslednji trenutek je že prišel sveti oče. Zbrani so vsi poklekili v polkrogu, Eksc. Grazioli pa je vse predstavil svetemu očetu. Sveti oče je vse obšel in vsakemu dal roko in prstan sv. Petra v poljub. Nato so gospodje vstali, papež pa je imel nanje sledeč nagovor v latinskem jeziku:

»Srčno nas veseli, da vas moremo sprejeti v naši hiši, ko že poznamo vas in vašo mesto. Z veseljem se spominjamo, kako prijazno ste nas sprejeli na naši poti na Evharistični kongres v Budimpešti. Za vse to se vam iz srca zahvaljujemo, iskreno vas pozdravljamo, vas kot posameznike, tiste, ki jih zastopate, in vse prebivalstvo ljubljanske škofije. Ostanite trdni in goreči v veri in stanovitni v krščanskem življenju. Iz srca vam podeljujemo apostolski blagoslov.«

Nato je sveti oče podelil papeški blagoslov, ki so ga kleče sprejeli, nakar je zopet odšel v svojo zasebno delovno sobo. Slovenska delegacija je bilo pri odhodu deležna vojaških časti Garde dei nobili in Svičarjev kakor pri prihodu. Sprejem pri svetem očetu in njegova očetovska ljubeznivost je pri vseh zapustila najgloblji in trajen vtis.

Člani sveta so si še v naglici ogledali cerkev sv. Petra, nato pa so se odpeljali na ogled Mussolinijevega trga (Foro Mussolini), ki je zamišljen kot središče telesne vzgoje za Fašistično mladino. Po ogledu Mussolinijevega trga je bila slovenska delegacija sprejeta pri ministru tajniku Fašistične stranke Eksc. Sereni, ki jo je sprejel v Liktorski palači, sedežu stranke, nedaleč od Mussolinijevega trga. Prav tam je tudi sedež mnogih mladinskih organizacij. Eksc. Grazioli je sosvet

predstavil g. ministru, ki je imel nanj daljši nagovor. Ob 12 pa je svetnike Ljubljanske pokrajine na Kapitolu sprejel rimski župan Eksc. Princ Colonna. Pozdravil ga je z lepim nagovorom župan dr. Adlesić, nakar mu je rimski župan prav tako odgovoril z daljšim pozdravom.

Sosvet je snoči odpotoval v Ljubljano, kamor bo prispel danes. Bivanje v Rimu ter sprejem, ki so ga bili povsod, zlasti pri Duceju deležni, je na vse člane sosveta naredil najgloblji vtis.

Vojno poročilo št. 369

Uspešne akcije topništva in letalstva pri Tobruku

Rim, 10. junija. s. Uradno poročilo št. 369 pravi:

Severna Afrika: Italijansko topništvo je bombardiralo dva parnika, ki sta plula v pristanišče Tobruk. Letala so z bombami zadela skladišča in naprave v utrjeni postojanki, sovrážna oklopna vozila pa, ki so bila bombardirana, so bila uničena. Sovražnik je priletel nad Benghazi, Derno in Tripolis.

Vzhodna Afrika: Hudo se še razvija boj v pokrajini Galla in Sidamo. V pokrajini Gondarja je opažati živahno delovanje sovrážnega topništva, naše ga pa uspešno tolče.

Angleški pomorski oddelek, ki so ga tvorili ena oklepna, dve križarki in pet torpedovk, in ki je krožil južnovzhodno od Bevrutha, je davi na libanonski obali izkrcal razmeroma majhno število čet, oboroženih s strojnimi. Oddelek je bil takoj ujet. Sovražnikovo letalstvo je brez uspeha bombardiralo letališča v Damasku, Aleppu ter s strojnimi obostreljvalo letališče v Rajaku.

Nemčija za zdaj samo vojna opazovalka

Berlin, 10. junija. s. Za zdaj še ni pričakovati, da bi Nemčija zavzela stališče glede novega položaja, ki je nastal po premišljenem angleškem napadu na Sirijo. To dejstvo hoče očito podčrtati, da je Nemčija za zdaj le navadna opazovalka pri oknu, toda opazovalka, ki je precej pozorna in prizadeta. Na nemških uradnih mestih se izogibljajo sleherni napovedi glede bodočega razvoja v sporu med Francijo in Anglijo ter tudi nič ne ocenjujejo vrednosti vojaških postojank, ki si jih namerava Anglija zagotoviti v Siriji.

Spopadu samemu dajejo iz več razlogov krajši pomen, čeprav spada v okvir velike bitke za Sredozemlje. Vojaški sodržnik agencije Reuter je v svoji razlagi obširno povedal, česa pričakuje angleško vrhovno poveljstvo od napada na Sirijo: ojačenje položaja Aleksandrije, boljše obrambo zvez skozi Suez, osvoboditev Vzhoda od obkoljevanja. To torej, pripominjajo v Berlinu, ne pa ljubezen do Arabcev je bil razlog za angleški korak. To daje jasno razumeti tudi ves angleški tisk, ki poudarja, da je Anglija konec koncev vzela pobudo v svoje roke in povečuje napad kot sad lastnih obsodb zoper vlado po polomu na Kreti.

Zaradi pomanjkanja bencina, gume in maščob je finski ministrski svet prepovedal vsako vožnjo z avtomobili, razen s posebnim dovoljenjem.

Seznam izgub v maju

Rim, 10. junija. s. Vrhovno poveljstvo objavlja pregled izgub v maju, ki še niso obsežene v preteklih seznamih.

Na grškem, albanskem in jugoslovanskem bojišču: mrtvih 1430, od tega 4 Albanci, ranjenih 4.123, izginolih 223.

Bojišče na Julijskih Alpah: 14 mrtvih, ranjenih 24.

Severna Afrika: mrtvih 329, ranjenih 752, izginolih 23.919.

Vzhodna Afrika: mrtvih 58, ranjenih 77, izginolih 2.354.

Mornarica: mrtvih 38, ranjenih 187, izginolih 303.

Letalstvo: mrtvih 79, ranjenih 41, izginolih 493.

Madžarski vojni minister v Rimu

Rim, 10. junija. s. Včeraj je prispel v Rim madžarski obrambni minister general Bartha. Na postaji Termini ga je sprejel šef glavnega generalnega štaba, državni podtajniki vseh vojnihi ministerstev, člani glavnega stana Vojske in Milice, rimski guverner ter predstavniki drugih civilnih in vojaških oblasti. Navzoči so bili tudi predstavniki madžarskega poslanstva v Rimu. Za časa svojega kratkega bivanja v mestu se je zastopnik prijateljskega madžarskega naroda med drugim sestal tudi s predstavniki naših Vojnih Sil. Takoj jutraj se je vpisal v dvorno knjigo na Kvirinalu, nato pa je položil vence v Pantheonu, pred spomenik Nezanega vojaka in pred spomenik padlih fašistov. General Bartha je potem obiskal načelnika glavnega generalnega štaba ter poveljnike Vojske in Milice. Popoldne je obiskal tudi podtajnike v vojnih ministrstvih. Razgovori so potekali v ožrajno popolne prisrčnosti. Povsod so bile madžarskemu ministru izkazane vojaške časti. Prebivalstvo ga je radostno pozdravljalo.

Nemški maršal List se zahvaljuje Bolgarom za prijateljski sprejem nemške vojske

Bukarešta, 6. junija. s. Feldmaršal List, poveljnik oboroženih sil na Balkanu, je izrazil bolgarskemu notranjemu ministru Gabrovskemu svojo živo zadovoljstvo in zahvalo za prišeren sprejem, ki so ga vsa bolgarski prebivalci brez razlike izkazovali nemškim četam v Bolgariji, kar potrjuje, da združuje Nemčijo in Bolgarijo res pravo in globoko prijateljstvo.

Narodne noše se vabijo, da se udeležijo stolne procesije sv. Rešnjega Telesa v četrtek 12. t. m. Posebno so želene moške, ki jih dosedaj nismo imeli priliko videti pri procesijah.

Angleška vojska napadla Sirijo

Rim, 10. junija. s. Angleške sile iz Palestine so napadle Sirijo. S seboj vodijo nekaj francoskih oddelkov, ki jih tvorijo pripadniki generala de Gaulleja, da bi se s tem zakrinkal angleški napad. Pretveza za novi angleški napad na bivšo zaveznico so zlagana zatrjevanja, da so nemški oddelki v Siriji. Francoski visoki komisar general Deutz je že pred nekaj dnevi z uradno izjavo zanikal vesti, da bi kakršne koli nemške sile, te ali one vrste, bile v kakršnem koli kraju Sirije.

Angleški in de Gaullejevi oddelki, ki so napadli Sirijo, so se začeli premikati v smeri proti pogorju Džebel Druse v južni Siriji. Napad se je začel včeraj jutraj ob dveh pod poveljstvom generala Wilsona. Poveljstvo francoskih čet na Vzhodu je prevzel general Dentz, visoki komisar v Siriji.

Po podatkih, ki so prišli v Rim z raznih strani, je bilo mogoče zvedeti za naslednje podrobnosti:

Išlo je francosko uradno poročilo, ki pravi, da so prednje straže francoskih rednih čet že stopile v stik z nasprotnimi silami, prihajajočimi iz Palestine in korakajočimi proti pogorju Džebel Druse. Boji se nadaljujejo in francoska redna vojska izpopolnjuje poslanstvo, ki ji je zaupano. Računajo, da znašajo angleške sile, ki so vdrele v Sirijo, okoli 20.000 mož.

Vichy, 10. jun. s. Uradno besedilo prvega službenega poročila francoskega vojnega ministrstva glede operacij v Siriji se glasi:

Angleški in degaulleovski oddelki so iz Palestine in iz Transjordanije ob zori 8. junija napadli Sirijo in Libanon. Po prvih podatkih je razvidno, da so močne motorizirane in oklepane enote s podporo topništva prekorčile sirske meje ter skušajo predrči po cestah, ki držijo v Damask. Naše čete vseh vrst orožja, ki nočejo podležiti nesramnemu angleškemu in degaulleovskemu napadu, junaško izpolnjujejo svojo dolžnost. Boji se nadaljujejo.

1707 vodnjakov doslej ugotovljenih na področju mestne občine

Ti vodnjaki bodo oskrbovali z vodo meščane v skrajnem primeru, če bi odpovedal mestni vodovod

Ljubljana, 10. junija. Ze smo pisali, kakor neuteemeljena in nespametna je govorica nekaterih Ljubljančanov, da našemu mestu ni zagotovljeno dosti vode iz mestnega vodovoda. Povedali smo, da mestni vodovod popolnoma redno deluje in ima toliko vode, da lahko računamo s stalno stoo odstotno rezervo, to se pravi: Ljubljančani lahko porabijo še enkrat toliko vode kot sedaj in še vedno ne bi prišli v zadrego. Omenili smo tudi že, da je ljubljanska občina poleg vodovoda precej dobro preskrbljena tudi z vodo iz vodnjakov, ki bi pa v glavnem prišli v poštev šele tedaj, če bi vodovod popolnoma odpovedal iz kakršnih koli vzrokov, kakor so n. pr. v Beogradu ostali brez vode po napadu iz zraka.

Mestni vodovod je že lansko leto v okviru zaščitnih del začel zbirati podatke o ljubljanskih vodnjakih, jih pregledovati ter skrbeti, da bi bili vodnjaki spet v redu in porabni. Pregled vodnjakov je bil važen zaradi ugotovitve, ali je voda zdrava in pitna ali pa porabna samo za druge namene. Te dni je mestni vodovod spet povabil občane, naj mu naznajo vse vodnjake v središču mesta in za Bežigradom, za katere niso gotovi, če so že prijavljeni. V tem delu mesta je naravno manj vodnjakov kakor v pozneje priključenih, ker večina priključenih delov mesta ni imela povsod vodovoda. Omeniti namreč moramo, da je občina napeljala vodovod prav po vsej občini ter pri tem dragemu delu morala spoznati, da se nekateri gospodarji še vedno branijo vodovoda. Sicer se je za konservativnost že skoraj popolnoma preživel, vendar pa moramo to zabeležiti, da spoznamo trdoživost ljubljanske konservativnosti. Ta konservativnost še vedno ovira sleherni delo za napredek našega mesta ter smo pogostokrat začuden, da se to oviranje napredka javlja celo v našem tisku, pač zaradi uslužnosti napram naročnikom in bralcem.

Takoj moramo povedati, da imajo zunanji okraj, ki so bili zadnji priključeni mestni občini, še prav mnogo dobrih vodnjakov. Pa tudi v središču mesta ter za Bežigradom je še toliko vodnjakov, da se bodo Ljubljančani začudili, ko jim povemo njih število. Doslej je mestni vodovod v vsej občini ugotovil 1707 vodnjakov, studencev in kapnic. Poudariti moramo, da vsi ti vodnjaki nimajo prav nobene zveze z mestnim vodovodom. V to število torej niso računani javni vodnjaki, kakor n. pr. Robbov vodnjak na Mestnem trgu, vodnjak na cerkvi sv. Florijana, na Trgu sv. Jakoba, vodomet v Tivoliju in vodnjak na tivolskem otroškem igrišču ob železniški progi, na Vrazovem trgu ter sploh vodnjaki, ki vedno teko. V Zvezdi je sicer stari samostanski vodnjak kapucinskega samostana, ki je še pred nekaj desetletji sodeloval po vsej Ljubljani, tudi že urejen ter bi bil poraben v najhujši potrebi, poleg tega je pa zvezda z vodovodom. Ko bodo od kamnoseka prišli lepi kamniti deli, bo tudi iz tega vodnjaka noč in dan tekla vodovodna voda. Da bodo pa nepotrepljivi Ljubljančani položeni, jim moramo povedati, da primanjkuje dobrih kamnosekov ter so zato kamnoseška podjetja v stiskah, vendar homo pa vodnjak v Zvezdi dobili še ta mesec. Vodnjak bo seveda tako urejen, da bo v najhujšem primeru porabna tudi voda iz starega vodnjaka.

Mrakovo gledališče. Sobota, 14. junija ob 20: »Sinovi Starega Rimljanca. Ljudska predstava po izredno znižanih cenah.

Na jutrišnji produkciji šole Glasbene Matice, ki bo ob četrni na 7 v mali filharmonični dvorani, bodo nastopili iz klavirskega oddelka učenci gđ. Bradarčeve, ge. Dernovske, ge. Drnovske, gđ. Hraševce, ge. Lipovške, ge. Osterčeve, gđ. Šeske in ge. Štrkljeve. Iz violinskega oddelka g. Gregorčič, g. Ivančič, g. Pfeiferja in g. Staniča ter iz oddelka za čelo gosp. Sedlbauerja. Produkcija nam bo pokazala uspeh študija pri gojenju najrazličnejših stopenj in letnikov šole Glasbene Matice.

Gallusove motete in madrigale bo pel pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske na koncertu v ponedeljek 16. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Gallusa štejejo poleg Palestrine in Orlanda di Lassu k največjim klasikom XVI. stoletja. O Gallusovih skladbah v resnici velja, da se jim prav nič ne pozna prah XVI. stoletja. Poleg Gallusa je na sporedu simfonična glasba (izvaja solist pianist Anton Trost in pomnoženi orkester orkestralnega društva pod vodstvom dirigenta Škerjanca). Predprodaja v Knjigarni Glasbene Matice.

Muzejsko društvo za Slovenijo v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor v sredo 11. t. m. ob 17 v italijani Narodnega muzeja z običajnim dnevnim redom.

Na realni gimnaziji v Kočevju bodo sprejemni izpiti za I. razred dne 23. in 24. junija, obakrat od 8.30 dalje. Prošnje, kolkovane z 10 din, ki jim je treba priložiti krstni list in izpričevalo o dovršenih osnovni šoli, je treba vložiti pri ravnateljstvu do 18. junija. Izpit smejo polagati učenci (učenke), rojeni v letih 1928, 1929, 1930 in 1931. — Šolsko leto se bo zaključilo dne 28. junija. Ob 9 bo skupna služba božja, nato pa se bodo razdelila v šoli letna izpričevala. Učenci (učenke), ki bodo izdelali IV. razred, bodo morali prinesli še kolek za 100 dinarjev. — Ravnateljstvo.

Edgar Wallace:

Na sever, potepuh!

V mestu je bilo še vedno mnogo ljudi in glavna cesta je bila polna ljudi. Cirkuska godba je prav v tem trenutku šla mimo oken hotela in prekinila pogovor med materjo in sinom. Ta premor je bil posebno mr. Loamerju dobrodošel.

»Kaj prav za prav nameravaš?« ga je vprašala lady Georgina.

Kadar je Elfrida bila slabo razpoložena ali razburjena, je njen glas postal hripav. In prav sedaj je bil izredno hripav.

Mr. Loamer je zamišljeno ogledoval svoj monokel.

»Ne vem. Zdi se mi, da bi bilo najbolje, da se odpeljem v Ogdensburg in pripeljem tanga noreca zopet nazaj... prav za prav res ne vem, zakaj bi morala biti huda name. Saj sem storil vse, kar je bilo v moji moči. Saj sem bil vedno mnenja, da nikakor ne bo lahko Robinu ugnati. Saj sem ti to tudi že rekel...«

»Malo mi je mar, kaj si rekel,« ga je zavrnila. »Vendar pa moraš priznati, da to ni bila moja misel. Ti sama si prišla na to.«

Lady Georgina ga je prezirljivo pogledala.

V središču mesta je mestni vodovod doslej ugotovil 181 vodnjakov, za Bežigradom 50 in po vsej ostali občini 1526 vodnjakov. Popolnoma dobrih, z zdravno pitno vodo je v središču mesta najmanj 50 vodnjakov, vsaj toliko vodnjakov pa upamo, da bo še popolnoma urejenih za zdravno pitno vodo, a drugi vodnjaki bodo pač porabni samo za druge namene, nekaj je pa tudi zasutih. V središču mesta je samo ena kapnica. Za Bežigradom je še sedaj dobrih čez 20 vodnjakov z zdravno pitno vodo, razen tega je pa tam 16 kapnic. Po drugih okrajih vse občine je pa nad 1500 vodnjakov. Ker jih je večina še v rabi, jih je tudi večji del dober, gotovo pa najmanj 1000 vodnjakov daje dosti zdrave pitne vode. Mestni fizikat je upravičeno sila natančen, saj je v vojnih časih slaba voda še bolj nevarna, zato bi pa v najhujšem primeru, če bi mestni vodovod popolnoma obstal, Ljubljančani smeli piti samo prekuhanu vodo.

Vodnjaki so v splošnem zelo zanemarjeni, ker pač niso bili že mnogo let rabljeni in zato tudi niso bili pravilno oskrbovani. Ljudje so vanje speljali za strešne žlebove in druge odtokke. Tako je bil n. pr. v slavni stari kapucinski vodnjak v Zvezdi napeljan odtok ob njem postavljenega vodovodnega vodnjaka, ki je bil ob sedanjih ureditvah Zvezde odstranjen. Stari vodnjak je bil zato 2 m visoko zasut z blatom. Vse nesnaga je bila iz vodnjaka odstranjena ter štirikrat izčrpana vsa voda, dokler ni bila voda popolnoma čista, kar je ugotovila tudi preiskavo vode v Higienem zavodu. Dno vodnjaka je sedaj zasuto z debelo plastjo opranega peska, ki izvirkje čisti in je nesnaga dana odsej izključena.

Mestna občina je doslej s prispevki posestnikov popolnoma uredila že 11 vodnjakov, namreč 6 za Bežigradom in 5 vodnjakov v središču, vendar pa ti vodnjaki niso vsi v prejšnjem navedeno številu dobrih vodnjakov z zdravno pitno vodo.

V korist splošnosti je pa, da z delom nadaljujemo in zato spet opozarjamo vse Ljubljančane, naj naznajo takoj mestnemu vodovodu vse vodnjake, ki jih poznajo v središču mesta in za Bežigradom. Naravno pa mestna občina ne more nositi vseh stroškov, zato bodo pa lastniki po brezplačnih strokovnih nasvetih mest. vodovodnega oddelka gotovo radi sami uredili svoje vodnjake. Vsi Ljubljančani naj bodo pa prepričani, da jim tudi v najhujšem primeru ne bi bilo treba trpeti žeja.

V treh vrstah...

V Fiatovih tvornicah v Turinu je zaposlenih 70.000 delavcev. V zadnjem času je tvornica znatno povečala prejemke. Dala jim je tudi nabavni prispevek. Družinske doklade so povečali za 100 odstotkov.

Nad 25 milijard znaša letna proizvodnja vžgalice v Italiji, kar precej prekaša domače potrebe. Tudi v Novem mestu je vsako nedeljo in praznik koncert vojaške godbe.

Italijanski konzul Albert Calise je prevzel svoje posle v Sarajevu.

Kakor je slišati se bodo tudi v Celju pričele gledališke predstave. Gostovalo bo graško gledališče, kot gostuje že nekaj časa v Mariboru.

Cez Dravo v Mariboru je spet odprt nekdanj porušeni železniški most. Most so zgradili v rekordnem času.

Na Hrvaškem je že imenovan predsednik sveta za zunanjo trgovino in njegov namestnik ter člani sveta.

633 delniških družb je bilo koncem leta 1940. na Hrvaškem, ki so imele 2.893 milijonov glavnic. Od vseh družb je bilo v likvidaciji 104 s kapitalom 399.4 milijona dinarjev.

Belgrad ima po najnovšem štetju, ki je bilo izvršeno 18. maja, 253.729 prebivalcev. Tu pa niso vsi prebivalci Pančeva, Zemuna in pa delov občine, ki so bile prej priključene Beogradu.

Samo en mlin na Hrvaškem melje belo moko za vse potrebe Hrvaške. Mlin je v Osijeku.

Trboveljski premog za Hrvate. Nemške oblasti so dovolile večji izvoz trboveljskega premoga za potrebe hrvaških železnic.

Bivši jugoslovanski denar so začele zamenjati vse srbske banke.

Darko Mavsar, znani slovenski atlet, spada v vrsto najboljših italijanskih atletov, kakor pišejo italijanski športni listi.

Stene tunela so se vdiral še vedno pri porušenem predoru pri Slovenski Bistrici. Sedaj pa so stene obložili z betonom. Tako bo omogočen promet z Mariborom brez prestopanja, ki je bilo tako zamudno. Promet bo pa samo na enem tiru.

Do 15. t. m. morajo biti zamenjani vsi dinarji z novo valuto na Spod. Štajerskem. Kurz 1:20.

»Moje življenje in delo v zadnjih 25 letih« in pa »Adolf Hitler in Evropa« sta bili temi za učitelje, ki se potegujejo za učiteljska mesta na Spod. Štajerskem. Mesta bodo dobili seveda le najbolj zanesljivi. — Nalogi so pisali učitelji v magdalenski šoli v Mariboru. Priglasilo se je 50 kandidatov.

Hrvaški minister Budak je dejal na nedeljskem shodu, da morajo Hrvati v bodoče lagodno živeti in da bo vlada v bodoče storila vse, da bodo imeli Hrvati vedno dovolj dela.

1.000.000 dinarjev je hrvaška vlada določila za popravilo porušenega Sarajeva. Prav tako je zdravstveno ministrstvo nakazalo čez 2.000.000 din za zgraditev nove bolnišnice v Sarajevu.

Zasluge Duceja in Hitlerja za novo hrvaško državo

Zagreb, 10. junija. s. Tudi v nedeljo je bilo v hrvaških pokrajinah več političnih zborovanj, na katerih so govorili ministri in vidnejši člani stranke. Prosvetni minister je v svojem govoru govoril o zaslugah Duceja in Hitlerja za novo hrvaško državo. Sedaj imamo državo, je rekel dr. Budak, kakršno je ustvaril Bog. Ne dvomim, da bi takšnih mej ne imeli, če ne bi uživali pomoči Mussolinija in Hitlerja in če ne bi imeli svojega poglavitnika Paveliča. Mi bomo zaradi tega izkazovali večno hvaležnost našim velikim prijateljem, ki so nam omogočili ustvariti svojo narodno neodvisnost. Bivši državni podtajnik za propagando in ravnatelj »Novega lista« Oršanič je v Našicah govoril silno ostro proti dr. Vladku Mačku in njegovim štitvilnim prijateljem in rekel, da je vsa zla, ki je prišlo nad hrvaški narod, krivon in njegovi sodelavci. Maček je bil tisti, ki je nekoč izjavil, da bo popeljal hrvaški narod proti Italiji in Nemčiji, proti Paveliču in proti tistim, ki se potegujejo za hrvaško neodvisnost. Toda isti narod je zgrabil za orožje in se uprl proti Srbom in proti rabljem in si snel suženjski jarem. Če nam primanjkuje tistega, kar je potrebno za življenje, pa tega niso krivi vstasi, temveč dr. Maček in njegova okolica.

Baletni večer v Operi

V popolnoma zasedenem gledališču sta snoči nastopila člana montekarlovskega baleta, plesalka Irena in nam že dobro poznani Maks Kirbos. Program je bil razdeljen v tri dele. V prvem delu je bilo na sporedu pet krajših točk. »Les sylphides« na glasbo Chopina in je po koreografiji M. Fokina. »Valse triste« na Sibeliusovo glasbo v koreografiji M. Kirbosa. »Danse dela gipsy« na glasbo Saint-Saensa in v koreografiji M. Kirbosa, zaplesala je ga. Irena sama. Četrta točka je bila Debussyjeva »L'apres-midi d'un faune«, ki jo je koreografiral W. Nipuski, izvedel jo je g. Kirbos sam; sledila je na Barešovo glasbo »Valse piquante« v koreografiji M. Kirbosa. V prvem delu je vsekakor zelo močna »Valse triste«, v katerem je poleg močnejšega g. Kirbosa doprinesla tudi gospa najmočnejše momente. Zadnja točka prvega dela bi lahko brez večje škode odpadla, kajti, čeprav je bila izvedena zelo dobro v tehničnem in izraznem oziru, vendarle se nagiba že k precejeni elektosti. Pač pa je učinkovit »Ikarus« v drugem delu programa, za katerega je koreograf Lifar vzel snov iz grške mitologije.

Po Liffarju ga je postavil g. M. Kirbos, ki je tudi sestavljal ritem za tolkala. Dirigiral je g. dr. Danilo Švara. Vlogo Ikarusa je izpolnil prav dobro in učinkovito g. Kirbos, Dedala g. C. Pfeifer, mladenke gđ. Angelica Šušteršič, Nataša Ličen, Medi Morbacher, Danica Kirbos, mladenič gđ. Drago Pogacar, Stane Polik, Roman Romanov in Slavko Hiti. V tem delu je g. Kirbos pokazal izredno visoke tehnične zmožnosti in virtuoznost telesa in tudi izrazno predstavlja visoko stopnjo; učinkoval je prepričljivo, dober je bil tudi Dedal g. Pfeiferja, moški zbor je bil boljši od ženskega, v katerem so se posameznice bolj ohlapno držale ritmične enotnosti. — V tretjem delu smo videli »Ruske lutke« (Igruški) na glasbo ruskih narodnih pesmi in v koreografiji M. Fokina; je to pantomimsko zamišljeno delo iz ruskega ljudskega miljeja. Kakor »Ikarus« je tudi to delo režiral in inženiral g. P. Golovin zelo dobro. Delo je prepojeno s prvimi ruskih ljudskih plesov, Devuško, deklico je predstavljala zelo dobro ga. Irena Kirbos, mladeniča Parenjaka g. Maks Kirbos prav tako učinkovito. Podružki, prijateljice pa že pri »Ikarusu« omenjene dame; istotam navedeni gospodje pa prijatelje. Plesni večer je bil v splošnem dober; ob tej priliki smo spoznali veliko plesno sposobnost in kvaliteto g. Maksa Kirbosa, ki pa ni tako močan kot zasnovatelj, čeprav n. pr. predstavlja njegove koreografije gibavno lepo izpeljana dela, so pa iste po svoji notranji globini manj silna, dasi še vedno kvalitativno in pomembna. Brez dvoma pa je plesalec prvega reda, kar smo spoznali predvsem v »Ikarusu«.

Sprejem v Zavod sv. Stanislava v Ljubljani

Škofijski zavod sv. Stanislava se je z gimnazijo preselil v Ljubljano.

Sprejemni izpit za prvi razred bo dne 24. junija ob 10 v Slomškovem zavodu, Poljanska cesta 6. Delati ga morajo le taki, ki so se rodili v letih 1928 do 1931 in so ali bodo letos dopolnili najmanj deset 10 ali največ trinajst.

Za sprejemni izpit je treba poslati ali seboj prijavo, kolkovano z 10 din (cerkveni kolek), ravnateljstvu škofijske klasične gimnazije v Ljubljani. Prijavi se priloži: 1. spričevalo o dovršenih ljudski šoli; 2. rojstni in krstni list; 3. učenci petega ali šestega razreda pridenejo tudi letno spričevalo.

Za sprejem v zavod lahko prosijo tudi učenci, ki so prebili sprejemni izpit na kak drugi gimnaziji. Zglasi se morajo osebno in prinesiti potrdilo o opravljenem izpitu ter krstni list.

Dosedanji zavodski gojenci naj vložijo prošnjo za nadaljnji sprejem do 15. julija. Posljejo naj jo škofijskemu ordinariatu osebno ali po župnem uradu.

Letno plačilo — v dioarju ali v živilih — se bo določilo po dogovoru. Ustna pojasnila se dobio v pisarni, ki je v pritličju Slomškovega zavoda, Poljanska cesta 6, od 10 do 12 dopoldne.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Ljubljani.

Težave, s katerimi se bori Velika Britanija

Rim, 10. jun. s. Zanimiv članek, ki kaže na skrb, ki jih Angliji povzroča trenutni vojni položaj, je prinesel londonski »Daily Herald«, ki piše med drugim: »Povedati moramo tisto, kar bi sicer ne smeli. Moramo strniti naše sile do največje mere. Anglija bo sicer izgubila vojno. Dvajset mesecev sem so dobro misleči ljudje to v svojih izjavah skoraj izključevali. Dvajset mesecev smo poskušali dvigniti pogum z visokozvenečimi besedami, in vedno nas je navdajalo s pogumom zaupanje v neizčrpnost zalog britanskega imperija, računali smo vedno tudi na to, da se bodo naše neizčrpnosti sile mogle pomnoževati s silami, ki jih imajo dovolj na razpolago Združene ameriške države. Vsak zlom smo vzeli tako, kakor da ga ni in stalno smo se tolažili, češ da se bliža »končna zmagaja«. Toda ta končna zmagaja je krinka, pod katero se skrivajo neštete težave. Pustite še naprej v veljavi zmedo, ostanimo pri nepoznavanju dejanskega položaja, izgubljajmo čas in skrivajmo se za naše dozdevne nade: vse se bo končalo dobro! To so vse izrazi domišljije, ki dvigajo vero v »končno zmagajo«. Bili smo premagani na Norveškem, v Franciji, v Holandiji, v Belgiji in v Grčiji. Vsak teh dogodkov je bil polom, toda vselej je bil takšen poraz razločilen angleški javnosti kot nekaj neizogibnega, slučajna nepravila in neljubo odlaganje končne zmagaje. Položaj Anglije je težak od trenutka, ko smo stopili v vojno. Naše upanje na zmagajo bi moralo temeljiti na prepričanju, da bi morali vsa-ko fazo vojne bojevati z odločnostjo, kakršne svet še ni videl. Sedaj je treba pomnožiti naše napore, kajti končna zmagaja bo možna le tedaj, ko homo zmobilizirali vse svoje človeške in gmojne sile imperija. Toda reči je treba, da smo od tega še precej daleč.«

Novice s Hrvaške

Zagreb, 10. jun. s. Včeraj je dr. Pavelić položil temeljni kamen za gradnjo delavskih hišic, ki bodo nosile ime hrvaških državnih Ante Starčevića. V spremstvu odpravnika poslova italijanskega poslanstva, nemškega poslanika in ministra za zdravstvo in javna dela je Pavelić pregledal gradbeno dela in se zanimal za vse podrobnosti. Delavci so ga navdušeno pozdravljali, ko je vžidal v temeljni kamen listino iz pergamenta. Potem je imel na delavce kratek nagovor, v katerem je rekel, da bodo delavske družine deležne v novi hrvaški državi dostojnega življenja in bodo zato vedno v službi hrvaške države.

Zagreb, 10. jun. s. Včeraj je bil izdan ukaz, s katerim se razveljavljajo vse prodajne pogodbe za premog iz hrvaških državnih rudnikov, ki so bile sklenjene pred 10. aprilom 1941.

Zagreb, 10. jun. s. »Hrvatski narod« razpravlja o napadu, ki ga je Anglija začela proti Siriji in pravi, da je Anglija po svoji navadi, da rada stopa preko trupel svojih dovčerašnjih zaveznikov, poskušala s tem napadom rešiti, kar se še rešiti da. Razvoj dogodkov na sirijskem bojišču je takšen, da utegne prinesiti veliko presenečenje za Anglijo. Na vsak način pa bo angleški napad na Sirijo še bolj ojačil evropsko celinsko fronto.

Zagreb, 10. jun. s. Pavelić je dobil od japonskega zunanjega ministra sledečo brzojavko: Čast mi je obvestiti vas, da je japonska vlada vzela na znanje razglasitev neodvisne hrvaške države in jo priznala z velikim zadovoljstvom 7. junija 1941. Porabljam priliko in izražam vroče želje japonske vlade za srečno bodočnost vašega naroda.

Zagreb, 10. jun. s. Državni tajnik za zunanje zadeve dr. Mladen Lorković je v razgovoru s tujimi časnikarji izjavil, da hrvaški narod po obisku Paveliča pri Mussoliniju in Hitlerju gleda jasno v svojo bodočnost. Hrvatska vlada je bolj kot kdaj prej prepričana, da bo neodvisna Hrvatska v tem odseku Evrope stopila v mir, ki bo trajen, zdrav in pravičen.

Zagreb, 10. junija. s. Casopisje objavila z velikim poudarkom članek, ki ga je o novih mejah med Srbijo in Hrvaško napisal državni podtajnik za propagando Milkočević. Sestanek med Paveličem in Hitlerjem, pravi članek, ni bil navaden političen sestanek, temveč sestanek, ki je rodil kot svoj rezultat novo mejo na Drini, ki bo ločila Srbijo od Hrvatske. Ta nova meja bo meja za stoletja. Zamišljal, ki jo je dal Starčević o veliki Hrvatski, se je sedaj spremenila v trdno dejstvo.

Ulične hodnike pridno popravljajo

Ljubljana, 10. junija.

Velik voz, na katerem kuhajo smolo oziroma asfalt, je videti sedaj v tej sedaj spet v drugi ulici. Delavci nosijo lesene čebrčke, polne tekočega asfalta, na hodnike, kjer jih drugi delavci stresajo in izravnavajo luknje in polnijo razpoke, ki so nastale med časom. V zadnjih dneh so popravili hodnik pred »Pekovo« trgovino v Selenburgovi ulici, hodnik pred Mayerjevo trgovino v Wolfovi ulici, hodnik v Gradišču, na Miklošičevi cesti in drugod. Predvčeršnjim so popravljali Zmajski most. Dela je vedno dovolj, saj je treba ceste vedno popravljati, kajti nekatere že niso bile popravljene več let. Vozila in velik promet pa jih je pokvaril, cestni asfalt ni več zdržal, nastale so luknje in razpoke, ki jih sedaj popravljajo. — Mestna občina se zelo trudi, da ne bi bil zaradi cestnih pokvar promet moten in že spocetka poskrbi, da se vse pomanjklivosti popravijo.

>Byrne.<

Lady Georgina je prikimala.

»Hočem ga videti,« je dejala. »A ne tudi. Nesametano bi bilo, če bi oba zopet privedli sem-kaj. Kje prav za prav čakata?«

»Telefonirala sta iz neke majhne predmestne restavracije.«

»To pomeni, da sta v mestu vse preveč znana, da bi si upala pokazati se na ulicah. Tudi tu bi zanju ne bilo nič bolje, če je res to, kar si mi povedoval.«

Njegov obraz je bil videti zelo zaskrbljen. »Ali je sploh pametno,« je začel, »hotel sem reči... ali je res potrebno, da se ti sama vmešavaš v to zadevo?«

»Ne bodi vendar tako neumen!« ga je nestrpno prekinila. »Rajši mi povej, kaj si tema dvema navedel. Kakšen vzrok si jima navedel?«

»Rekel sem jima, da je Robin nekdanji sluga, ki skuša družino že več let izsiljevati. Saj je to bilo prav, kaj ne? Da je nekje izvedel za neko sumljivo zgodbo o nas...«

»Hotel si reči o meni,« ga je prekinila.

»Res je, o tebi. Saj te nisem še nikoli izpraševal, če obstoja kakšna sumljiva zgodba o tebi. Toda verjetno je, kaj ne?«

Dalje.

Zalaganje Ljubljane z jajci dobro deluje

V petek in soboto je bilo prodanih 19.000 jajc

Devetnajst tisoč jajc je bilo v petek in soboto na Vodnikovem trgu v mestni tržni lopi prodanih Ljubljancem po 6 jajc za kovača. Kakor smo že pisali, je bilo v petek oddanih 11.000 jajc ki so bila pripeljana čez mejo naše pokrajine, vendar je bilo pa med njimi tudi nekaj jajc domačih putk. V soboto so pa Ljubljanci dobili 8.000 jajc, ki so prav vse znesle pridne putke po Ljubljanski pokrajini, zato so bila pa ta jajca na ljubljanskih kolodvorih in mitnicah kar slavnostno sprejeta. Tam so namreč na jajčarice in prodajalce jajc čakali tržni organi ter jih pogumno varovali pred verižniki, ki so prežali, kako bi se najhitreje polastili masten dobiček obetajočih jajc. V varnem spremstvu tržnih organov so jajčarice in prodajalci prišli v mestno tržno lopo in tu pod strogim nadzorstvom tržnih organov prodajali po 6 jajc za kovača. Velikodušno so najprej založili javno kuhinjo Delavskega doma, kamor hodijo na hrano naši delavci in drugi manj premožni sloji, predvsem pa moramo privoščiti jajca tudi revežem, ki so prišli k nam iskat zavetja in dobrih src. Ljubljanske gospodinje so bile pa prav vesele, saj je lahko vsaka gospodinja dobila za 2 kovača kar

ducat jajc. Tako skušnjave obvarovane jajčarice so bile pa tudi zadovoljne, ker so na trgu opravile naglo ter se hitro spet vrnile domov z lepim kupčkom denarja. Nobenih sitnosti niso imele in tudi nobenega zapisnika ni bilo treba podpisati v pričakovanju kar dvakratne kazni, kakršne nalagata uprava policije in sodišče grešnikom zoper protidraginske uredbe in postave. Kakor smo že povedali, ima gospod, ki ima opraviti s temi paragrafi v tržnem uradu, dan na dan čez glavo dela in preiskav. Zaradi previsokih cen mesa in mesnih izdelkov je bil prisiljen v 14 dneh izročiti upravi policije in državnemu tožilstvu 15 obrtnikov. Skoraj vsak dan tega ali onega premaga skušnjava in ga zapelje v greh, čeprav dobro ve, da ga morata kaznovati oba, namreč uprava policije in še sodnija. Tudi to grešniki dobro vedo, da policijska kazen obvelja, čeprav je dotičnik pri sodišču oproščen. Zaradi predrage perutnine in jajc je bilo na policijo in sodnijo poslanih 6 imen, zaradi predragega kruha 10 naslovov, a danes je bil veljavni pekovski mojster za neužitni kruh nagrajen s 300 din. Ker je bil mojster prvič naznanjen, ga je kaznoval sam tržni urad prav milostno, a če bi se greh ponovil,

zlasti pa če bi bil kruh zdravju škodljiv, bi pa mojstra moralo soditi sodišče po kazenskem zakonu. Ekscelencija Visoki Komisar ima prav dobro srce za prebivalstvo ter posebno manj premožne sloje varuje pred lakotnimi izkoriščevalci. Upajmo, da v Ljubljani ne bomo doživeli take sramote kot neke na deželi, toda tudi v Ljubljani nismo nikdar varni, da se na teh ali onih vratih ne bi pojavil napis: »Jaz in moja obrt sva zaprta zaradi prodajanja nad določenimi cenami v škodo prebivalstva«. V čast naši pokrajini moramo še razodeti, da takega napisa doslej še nismo imeli v naši pokrajini, pač imajo pa tudi naši časniki dosti prostora za take grešnike.

Sprejemni izpiti v gimnazijah

Sprejemni izpiti na III. moški realni gimnaziji v Ljubljani bodo v torek, dne 24. junija 1941 ob osmih. Prošnje, kolkovane z 10 din, se bodo sprejemale v ravnateljevi pisarni v ponedeljek, 23. junija dopoldne od 8 dalje, popoldne od 15 dalje in sicer dopoldne za učence z začetnicami od A—L, popoldne od M—Z. Prošnji je treba priložiti rojstni list in izpričevalo o dovršeni ljudski šoli (šolski izkazi ali kakršna koli letna izpričevala ne veljajo!).

Sprejemni izpiti na IV. drž. moški realni gimnaziji v Ljubljani bodo v torek, dne 24. junija 1941 ob osmih. Prošnje, kolkovane z 10 din, se bodo sprejemale v ravnateljevi pisarni v ponedeljek, 23. junija dopoldne od 8 dalje, popoldne od 15 dalje in sicer dopoldne za učence z začetnicami od A—L, popoldne od M—Z. Prošnji je treba priložiti rojstni list in izpričevalo o dovršeni ljudski šoli (šolski izkazi ali kakršna koli letna izpričevala ne veljajo!).

Vpisovanje v ljubljanske ljudske šole

Vpisovanje novincev v prvi razred ljubljanskih ljudskih šol bo 16. junija, vpisovanje učenec, ki se bodo na novo vpisali v katero ljubljansko šolo, torej taki, ki so prišli iz drugih krajev v Ljubljano ali tudi takih, ki se bodo v Ljubljani preselili v drugo šolo, bo pa šole 1. septembra, obkrat ob 8.30. Pri vpisovanju je treba predložiti krstni list oz. družinsko knjižico in pri onih, ki se vpisujejo v prvi razred, tudi izkaz o cepljenju koz. V šolo se morajo vpisati vsi sposobni dečki in deklice, ki so dopolnili 7 let ali jih dopolnijo do kraja tega koledarskega leta. Telesno in duševno razviti otroci se smejo vpisati v šolo tudi s popolnoma dopolnjenim šestim letom ter bodo sprejeti, če bo v šoli dosti prostora. Opozarjamo pa vse starše na kazenske posledice, če bi otrok po zakonu ne vpisal v šolo. Vse druge informacije se dobe pri šolskih upraviteljih. Hkrati naznanjamo, da je krajevni šolski odbor ljubljanski sklenil, da je onim staršem, ki bi otrok ne marali vpisati v poskusno šolo za Bežigradom, dovoljeno, da jih lahko vpišejo tudi na kako drugo šolo.

Koledar

Danes, torek, 10. junija: Marjeta, kr Sreda, 11. junija: Barnaba, ap.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongreni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška 48.

Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, poziva vse one, ki so se naselili na področje Ljubljane in ki se doslej še niso prijavili, oziroma niso izpolnili obeh tiskovin, da se zglase v pisarni sekcije, Franciskanska ulica št. 6/1, med uradnimi urami, t. j. med 9. in 12. ter 15. in 18. uro v naslednjem redu: Osebe, katerih priimki se začnejo s črkami A, B, C, D, E in F naj se zglase v sredo 11. t. m., osebe, katerih priimki se začnejo s G, H, I, J, K, L in M v četrtek 12. t. m., osebe, katerih priimki se začnejo s N, O, P, R, S, S v petek 13. t. m. in osebe, katerih priimki se začnejo s T, U, V, Z in Z pa v soboto 14. t. m. Vsi drugi izseljenci, ki bodo dospeli na področje Ljubljane, se morajo prijaviti Rdečemu križu v roku 48 ur po prihodu.

Maksimalne cene zelenjave je mestni tržni urad spet določil s soglasjem gospodinj in prodajalk ter prodajalcev za ta teden takole: špinata brez stebel do 8 din, vrtni radič do 10 din, otrebljena koleraba 8 do 10 din, šopek zelenjave za juho 0.50 din, domača čebula 5 din in krompir do 2.50 din kg. Opozorjamo, naj gospodinje s preplačevanjem nikar same sebi ne dražijo živili!

Obvezno cepljenje koz opravlja mestni fizikat po vsej občini natanko po razporedu, ki je razviden z velikih lepakov, nalepljenih po vsej občini na cerkvah, šolah in razglasnih deskah. Starši in redniki naj vestno opravijo svojo nalogo ter otroka o pravem času zanesljivo prinesejo na določeni kraj k cepljenju, kakor je razvidno z lepakov, da ne bi imeli sitnosti in še težjih posledic.

Reven abiturient išče primerne zaposlitve čez počitnice, ker nima možnosti, da bi se vrnil domov. Naslov se dobi v upravi Slovenskega doma.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Torek, 10. junija ob 19.30: Bog z vami, mlada letal Red A.

Sreda, 11. junija ob 19.30: Cigani. Izven. Ljudska predstava po izredno znižanih cenah.

Opera:

Torek, 10. junija ob 19: Don Kihot. Red Torek. Sreda, 11. junija ob 19: Baletni večer. Red Sreda.

Novi vozni red na notranjskih progah

O polnoči med sredo in četrtek dne 11. na 12. junija t. l. se uveljavi na progi Ljubljana — Postojna in Ljubljana — Vrhnika novovozni red.

Od tega časa dalje vozijo dnevno redno naprogi Ljubljana — Borovnica viadukt sledeči vlaki:

št.	630 b	odhod iz Ljubljane	ob 6.05,	prihod k viaduktu	ob 6.54,
>	632 b	>	11.40,	>	12.29,
>	634 b	>	18.25,	>	19.14,
>	631 b	odhod od viadukta	6.57,	prihod v Ljubljano	7.30,
>	633 b	>	12.32,	>	13.05,
>	635 b	>	19.17,	>	19.49,

Na progi Logatec — Postojna vozijo sledeči vlaki:

št.	612 a	odhod iz Logatca	ob 7.24,	prihod v Postojno	ob 8.07,
>	614 a	> > >	> 9.10,	> > >	> 9.50,
>	616 a	> > >	> 12.05,	> > >	> 12.45,
>	618 a	> > >	> 13.20,	> > >	> 14.00,
>	620 a	> > >	> 15.30,	> > >	> 16.10,
>	622 a	> > >	> 18.39,	> > >	> 19.20,
>	624 a	> > >	> 20.30,	> > >	> 21.10,
>	611 a	odhod iz Postojne	> 5.15,	prihod v Logatec	> 5.55,
>	613 a	> > >	> 7.10,	> > >	> 7.48,
>	615 a	> > >	> 9.57,	> > >	> 10.34,
>	617 a	> > >	> 11.22,	> > >	> 11.59,
>	619 a	> > >	> 13.17,	> > >	> 14.01,
>	621 a	> > >	> 16.20,	> > >	> 17.00,
>	623 a	> > >	> 18.20,	> > >	> 19.01,

Na progi Ljubljana — Vrhnika vozijo sledeči vlaki:

št.	8030	odhod iz Ljubljane	ob 5.55,	prihod v Vrhniko trg	ob 6.30,
>	8032	> > >	> 7.50,	> > >	> 8.25,
>	8034	> > >	> 10.25,	> > >	> 11.00,
>	8036	> > >	> 12.00,	> > >	> 12.35,
>	8038	> > >	> 14.00,	> > >	> 14.35,
>	8040	> > >	> 17.10,	> > >	> 17.45,
>	8042	> > >	> 19.10,	> > >	> 19.45,
>	8031	odhod iz Vrhnike trg	> 6.39,	prihod v Ljubljano	> 7.15,
>	8033	> > >	> 8.34,	> > >	> 9.10,
>	8035	> > >	> 11.09,	> > >	> 11.45,
>	8037	> > >	> 12.44,	> > >	> 13.20,
>	8039	> > >	> 14.44,	> > >	> 15.20,
>	8041	> > >	> 17.54,	> > >	> 18.30,
>	8043	> > >	> 19.54,	> > >	> 20.30,

Vsi vlaki proge Ljubljana — Vrhnika trgi imajo z Vrhnike trga avtobusno zvezo za Logatec na vlake proge Logatec — Postojna in obratno.

Francobolli

per collezione. Acquistiamo collezioni, blocchi, serie, nuove emissioni ai migliori prezzi.

Offerte a

Znamke

za zbirke. Kupujemo zbirke, bloke, serije, nove izdaje po najboljših cenah. Ponudbe na

ditta SAVARESE - Compra - Vendita - Cambio, Genova

Via XX Settembre 139r.

Cercansi rappresentanze cioccolato, cacao e generi alimentari per Emilia-Romagna.

DEPAULIS, BOLOGNA, VIA E. MASI 7

Propagandista introdottissimo classe medici cerassi.

Farmaceutici Biagini — Pozzo 14 — Genova.

Acquistiamo pianoforti usati, indicare marca e prezzo!

C. AUGUSTO TALLONE, Milano, Via Bollo 4

Rabljane klavirje kupujemo. Navesti znamko in ceno!

Charlie Chan v San Francisco

»Tako je,« je vzklil Flanery. »Obiljili ste, da boste stali ob strani in razmišljali. Premišljajte, kolikor vam je drago, kajti tega vam ne morem preprečiti. Glejte, dajem vam tudi stvarino, o kateri boste lahko razmišljali. Tedaj mu je ponudil drobno letno poročilo Cosmopolitan Cluba. »Dobro premišljajte o tem. Medtem se bom jaz bavil z drugimi stvarmi. Vztrajam pa pri tem, da se ne lotite zasliševanja niti ene osumljene osebe.«

Chan se je priklonil.

»Jaz se držim znamenitega kitajskega modrijana, ki je rekel: — Norec se bavi z drugimi, modrijan pa s samim seboj. — Na svidenje,« in odšel je skupaj z gospodično Morrow.

Flanery, ki je bil rdeč kot rak, se je obrnil k državnemu tožilstvu:

»Lepo, zares lepo!« je vzklil. »To je najbolj zapleten primer v vsej moji službi, vi pa mi dajate za pomočnika dekle in Kitajca... Grozno...«

Državni tožilec se je nasmehnil:

»Kaj veste? Znašiti pa boste dosegli mnogo več, kakor pa si mislite.«

»To bi bil pravi čudež. Dekle pa Kitajec! Tisoč težav! Ravno primeren povod za moje tovarjše, da me bodo zbadali.«

Medtem sta dekle in Kitajec odšla in se pridružila Kirku, ki ju je že nestrpno čakal v svojem avtomobilu.

»Od gladi umiram,« je rekel. »Saj je že čas za kosilo. Jedla bosta z menoj! Pojdimo hitro domov.«

Ko so prispeli v vilo, je Kirk ukazal Paradyju, naj pripravi mizo še za dva, potem pa je odvedel Chana v njegovo sobo. Pustil je detektiva, da je brskal po svoji prtljagi, sam pa se je vrnil v salon, kjer je sedela gospodična Morrow.

»Vi ste večni gostitelj,« mu je rekla smeje.

»Da, kot gost mi bo Chan posebno drag. On je svojski človek in zato mi ugaja. Toda priznati moram, da sem ga povabil tudi iz drugih razlogov. Vi boste delali skupaj s Chanom, kar pomeni...«

»Da se bom pod njegovim vodstvom izučila...«

»In zato bo potrebno, da pridete od časa do časa v stik z mojim gostom. In tako bom imel tudi jaz srečo videti vas. Nisem tako neumen, kakor se zdi, saj sem vse to že vnaprej preračunal.«

»Ne razumem vas, zakaj bi me radi večkrat videli?«

»Zato, da se bova vselej, kadar boste prišli, malo pogovorila. To bo vselej vesel dogodek v mojem življenju.«

Gospodična je zmajala z glavo.

»Vi niste resen človek. Celo mene boste okužili z neresnobo, če bom pre-

večkrat prihajala k vam. Konec koncev bom izgubila še službo.«

»Zakaj pa ne bi gledali stvari z drugega zrišča? Morebiti pa nisem popolnoma nepoboljšljiv. Morebiti se vam bo posrečilo, da me boste izpametovali ravno vi.«

»Dvomim.«

Chan je vstopil, Parady pa je prinesel kosilo. Po končanem obedu je Kirk postal resen:

»Spomnil sem se tiste deklice z dvajsetega nadstropja, namreč Lille Baar. Sicer pa, ali sem vam sploh povedal, pod kakšnimi okoliščinami je prišel sir Frederick k meni? V času svojega potovanja skozi London, sem se seznanil z njegovim sinom. Ta mi je pred nedavnim pisal, da bo njegov oče prišel v San Francisco. Odšel sem v hotel, kjer je bival. Od vsega začetka pogovora se mi je zdelo, da se posebno zanima za Kirk Building. Zastavljal mi je vprašanje za vprašanjem, ko pa je izvedel, da stanujem v vili vrh nebotičnika, se je tako rekoč povabil sam. Jaz sem ga nenavadno rad sprejel... toda imel sem občutek, da ima za hrbtom neke druge namene... Ali ni to čudno?«

»Zares čudno, prav zares,« je rekla deklica.

»Dva dni kasneje, ko se je preselil k meni, je prosil za pojasnilo o indijski izvozniki družbi iz Kalkute. Zdelo se mi je, da je polagal največjo pozornost na Lille Baar. Jaz nisem poznal niti trdke niti Baarove, toda sir Frederick je odkril, da ima moj tajnik Kinsey zveze s to deklino in se je na diskreten način začel pri njej zanimati za to dekle. Nekaj dni sem slisal, da je v pisarni Kinsey vprašal sira Frederika, če želi, da ga seznani z gospodično Baarovo. Sir Frederick je enostavno odgovoril: — Bomo že videli —, pa se mi je že tedaj zdelo, da je bila ravnodušnost v njegovem glasu ponarejena. Ne vem ali more vse to biti važno za preiskavo.«

»Z ozirom na to, da je gospodična Baarova nekega dne obiskana odšla iz pisarne sira Frederika, se mi zdi, da je drobnarije zelo dragocene. Ali niste tudi vi tega mnenja, g. Chan?«

»Da, gospodična Baar se mi zdi zelo zanimiva in bi jo rad zaslišal, ali pa jo zaslišite vi.«

Gospodična Morrow je vstala od mize:

»Telefonirala bom v njeno pisarno in jo zaprosila, naj pride sem,« je rekla in stopila k telefonu.

Pet minut kasneje je Baarova stopila v salon Barryja Kirka, kjer so bili Morrow, Chan in Kirk. Vsi so bili presenečeni nad njeno nenavadno lepo, ljubkostjo in nad modrinjo njenih oči.

Zastopnica državnega tožilstva je vstala in z ljubeznivim nasmehom dejala:

»Hvala vam, da ste prišli. Jaz sem Morrow. Dovolite, da vam predstavim gospoda Chana in g. Kirka.«

Mlada gospodična ju je srmežljivo pozdravila.

»Rada bi govorila z vami,« je nadaljevala gospodična Morrow. »Jaz sem zastopnica državnega tožilstva.«

Lilla Baarov je začudeno pogledala s svojimi velikimi modrimi očmi in rekla le tole:

»Ah, da.«

»Vi ste že gotovo slisali o umoru, ki se je snoči dogodil v vašem nadstropju,« je nadaljevala Morrow.

»Sem.«

»Vi ste snoči dalj časa delali v svoji pisarni, ali ne?«

»Da, gospodična. Sedaj je začetek meseca in takrat imam vselej mnogo več dela.«

»Kdaj ste odšli iz te hiše?«

»Mislim, da je bilo okrog četrta enajst, pa vam tega popolnoma točno ne morem reči. Odšla sem, toda o tem strašnem zločinu nisem vedela še nič.«

»Dobro, ali pa ste morebiti opazili kakšne sumljive ljudi v bližini hiše?«

»Nič, nikogar nisem opazila.«

Glas ji je postal trdnješi. Odč. Morrow ji je pogledala naravnost v oči.

»Povejte mi gospodična, ali ste vi poznali sira Frederika?«

»Ne, nisem ga poznala.«

»Niste ga poznali? Prosim vas, premislite, kaj govorite. Ali ga niste videli predvčerajšnjim zvečer... ko ste odšli iz njegove pisarne?«

Dekle se je zdrnilo.

»Oh... da, da... tedaj sem ga videla. Mislim, da je bil vprašuje, če sem mu bila predstavljena.«

»Torej, predvčerajšnjim zvečer ste bili v njegovi pisarni?«

»Odšla sem v Kirkovo pisarno. V bližnji sobi je sedel precej obilen gospod z belimi krbi. Mislim, da je bil to sir Frederick Bruce.«

»Mislite samo?«

»Da, toda sedaj vem, da je bil on. Videla sem njegovo sliko v časopisih.«

»Ali je bil sam v pisarni, ko ste vi vstopili?«

»Da.«

»Ali ste prišli k njemu?«

»Ne, k njemu pa ne.«

»Ko ste odšli iz pisarne, ste glasno jokali.«

Dekle se je spet zdrnilo in obraz se ji je nakremžil.

»Ali ste jokali zaradi sira Frederika?«

»Ne, ne!« je spet odločno odgovorila gđ. Baarova.

»Zakaj pa potem solze?«

»To je... popolnoma zasebna zadeva. O tem ni potrebno govoriti, ali ne?«

Dalje.

Le porte della Fortuna
Vrata sreče...

SONO APERTE ANCHE PER VOI

Acquistando qualche biglietto della Lotteria di Tripoli potete diventare milionario. Già 19 possessori di un biglietto delle precedenti Lotterie lo sono diventati. Quest'anno il fortunato vincitore potreste essere voi. Non voltate le spalle alla Fortuna. I biglietti costano solo Lire 12 (dinari 40) e sono in vendita a Lubiana fino al 18 GIUGNO a mezzanotte. Affrettatevi ad acquistarne qualcuno.

SO ODPRTA TUDI VAM

Če kupite srečko loterije Tripolis, lahko postanete milijonar. Že 19 lastnikov srečk prejšnjih loterij prištevamo k milijonarjem. Letos ste srečni izžrebanc lahko vi. Nikar ne obračajte hrbta sreči! Srečke stanejo samo 12 lir (40 dinarjev) in so naprodaj v Ljubljani do 18. JUNIJA opolnoči. Pohitite z nakupom!

LOTTERIA DI
TRIPOLI

Tokio – mesto ob 5.512 rekah in prekopih

Japonska prestolnica glede ureditve in stavbne umetnosti v ničemer ne zaostaja za velikimi evropskimi mesti

Pogled na del japonske prestolnice, kakršna je v svojem strogem središču.

Najlepšo sliko o tem, kako živi današnja Japonska, nam podaja njena prestolnica Tokio. To je mesto, ki s svojo ureditvijo in po stavbni umetnosti prav nič ne zaostaja za največjimi sodobnimi evropskimi mesti.

Velike trgovske hiše

Tokio se ponaša zlasti z ogromnimi trgovskimi hišami, ki jih je nekaj čez dvajset. Njihove podružnice pa so po vsem svetu raztresene. V takšni trgovski hiši dobiš vse, karkoli si poželiš, od najmanjšega gumba do celotne stanovanjske opreme. Njih posebnost je pa v tem, da imajo na razpolago vedno najnovejšo stvar. Stiri do petkrat v mesecu prirede zastopniki teh trgovskih hiš svoje samostojne razstave, na katerih je zastopana najnovejša japonska slikarska, kiparska in druga umetnost, poleg tega pa še vidiš na njih najsoodobnejše izdelke iznajdljivih japonskih obrtnikov. Prirejajo tudi samostojne družabne veselice po tradicionalnih japonskih običajih ter na ta način skušajo prispevati k visoki omikanosti tokijskega prebivalstva.

Življenje na »Ginzi« podnevi in zvečer

V pravi luči vidimo sodobno japonsko, če pogledamo malo na krasno tokijsko cesto, imenovano »Ginza«. To je tokijska promenadna cesta, ki nam naravnost mojstrsko prikazuje, kako se tu spaja evropska kultura s staro japonsko tradicijo. Na »Ginzi« so štiri velike trgovske palače, ki s svojimi prekrasnimi izložbami vabijo in prilepajo ljudstvo nase. Ob večernih urah se tu pojavijo majhni platneni šotori, ki so posebno nasprotnje dnevniki »Ginze«, ob kateri je 2.500 trgovin, 437 restavracij, 218 nočnih zabavišč in čajarn in štirje veliki kinematografi. Stanovanje ima ob tej cesti le kakšnih 15.000 ljudi, podnevi pa je samo 2.500 hišah namrečenih čez 170.000 ljudi.

Jamamotoška železnica, ki je speljana skozi Tokio, in železnica, imenovana po mestu Tuyo, ki prvo križi, sta najvažnejši tokijski prometni žili. Pri obeh je v službi kakšnih 40.000 ljudi, ki imajo zares dosti posla, da so kos navalu potnikov, ki je zlasti zjutraj in zvečer nenavadno velik. Po številnih podatkih, ki so jih zbrali na postaji Jura kuto, se pelje vsak dan med sedmo in deveto uro do 25.000 ljudi tam mimo.

Čudo med atleti

16 letni šved dviguje 100 kg težko utež

V skandinavskih športnih krogih mnogo govore o najmlajšem atletu Juriju Brustedu na južnem Švedskem, ki kljub temu, da je star šele šestnajst let, dvigne z roko 100 kg težko utež. Švedska športna zveza zatrjuje, da ni nikjer več na svetu takšnega mladca, ki bi pri svojih 16 letih zmogel kaj takšnega. Tedaj, ko je Brustedt dvignil 100 kg, je bil navzoč tudi nemški svetovni mojster v dviganju uteži, Manger. Dejal je, ko je gledal mladega Šveda, s kakšno lahkoto in pravilnostjo dviguje tolikšno težo, da je to res izreden atlet, kakršnega še ni videl nikoli.

Mesto, ki ima največ mostov

Japonska prestolnica je tudi zanimiva zaradi ogromnega števila rek in prekopov. Skozenj teče približno 5.512 različnih rek in prekopov, ki so izredne važnosti za trgovski promet in procvit mesta. Zato ima Tokio med vsemi mesti na svetu tudi največ mostov. Najlepši in največji od njih spaja oba bregova reke Sumide. Drugi najvažnejši tokijski mostovi so Azuma, Ryogoku, Syn-o, Sirahige, Kototoi, Komagata in Kuramae. Poleg teh pa je v Tokiu še 5.190 manjših mostov, pri katerih bi si najbrž polomili jezik, če bi jih hoteli vse naštet.

Potem je v japonski prestolnici zanimivo tudi to, da je tu nič manj kot

4000 tiskarn

V največjih med njimi, v tiskarnah Dainihov, Koydo in Tapan je nameščenih od tri do štiri tisoč ljudi. V vseh tokijskih tiskarnah je zaposlenih do 26.000 ljudi. Večina teh dela po ogromnih časnikarskih podjetjih.

V Tokiu izhaja devetnajst vodilnih japonskih in dva angleška časopisa. Njih dnevnice naklade so naravnost ogromne, če jih primerjamo z nakladami listov v posameznih evropskih, vsaj manjših državah. Tako na primer »Tokio Asahi«, izhaja vedno v 1 milijon izvodih, »Tokio Niči-Niči« v 1.100.000 izvodih, »Jomuri Šimbun« v 1.200.000, »Myako« v 300.000, »Hoči« v 200.000 in »Kokumin Šimbun« v 150.000 izvodih.

Sodobna palača policijskega ravnanstva v Tokiu

Nova kovina »Ferrital«

popoln nadomestek za baker

Nov uspeh na polju avtarkije je bil v Italiji dosežen, ko so našli nadomestno kovino za baker. Najznačilnejše lastnosti te nove kovine dovoljujejo njeno uporabo namesto bakra v najrazličnejših predelavah. Nova kovina se imenuje »Ferrital«.

»Ferrital« pridobivamo iz peska, ki vsebuje železo. To je najčistejše železo, ki se zaradi svoje trdote stopnje lahko uporablja v vojno-tehnične namene, v industrijskih obratih, zlasti za železne plošče pri elektromagnetih.

Agencija »I. E. I.« poleg tega poroča, da so bili ustanovljeni obrati za pridobivanje te nove kovine v Bresciji. Proizvajanje »Ferritala« v palicah bo doživel, kakor vse kaže, v kratkem velik razmah. Izkoriščanje peska, ki vsebuje železo, dobiva vedno večji pomen v splošnem načrtu lastnega gospodarstva italijanske kovinske industrije, ki je za industrijske in vojno-tehnične namene ogromnega pomena.

Avtomobil z motorjem na veter

Nek romunski inženir se že precej časa ukvarja z mislijo, kako bi dosegel, da avtomobili ne bi porabili preveč bencina, ki je danes z njim treba skrajno varčevati. Zdi se, da se mu je to vsaj v neki meri tudi posrečilo. Na avtomobilovo streho je namestil motor, ki ga žene veter in ki ga je brez težav mogoče spet demontirati. Motor je v zvezi z baterijo električnih akumulatorjev, ki pošilja električno energijo potem električnemu motorju za avtomobilski pogon. Baterija, ki se napolni v 16 urah, lahko žene avtomobil celi dve uri.

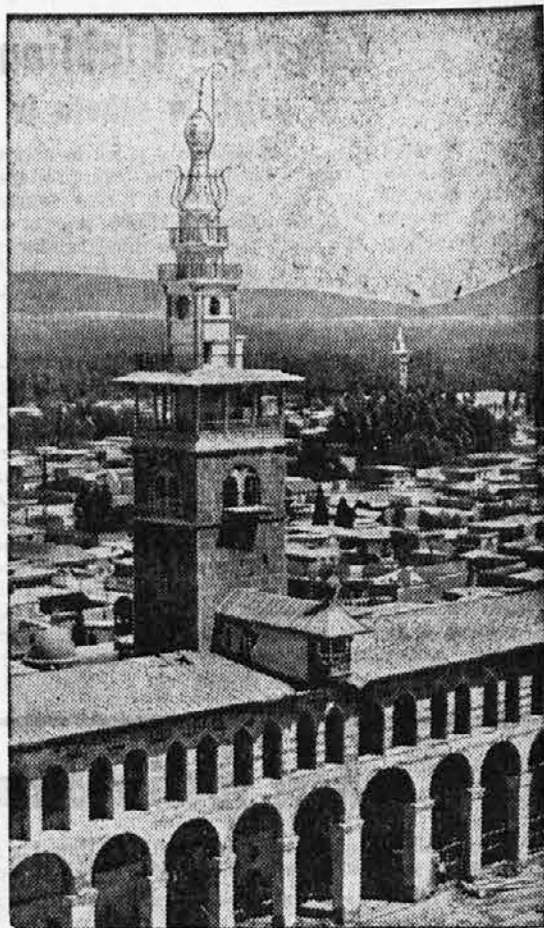
Pes rešil 30 dijakov smrti v plamenih

Nenavaden primer, ki dokazuje, da pes ni samo človekov zvesti spremljevalec, pač pa dostikrat tudi njegov rešitelj

Znano je, da imajo živali poseben čut, da že od daleč zaslušijo bližajočo se nevarnost, na primer nevarnost potresa, požara ali podobnega. Ob takšni priliki postanejo živali, med katerimi se v tem oziru še zlasti odlikujejo psi, nekam čudno nemirne. Zgodilo se je že nešteto krat, da so s takšnim svojim vedenjem kot nekakim opozorilom že tudi rešili ljudi pred smrtjo. O nenavadnem primeru, ki dokazuje, da pes ni samo človekov zvesti spremljevalec, pač pa dostikrat tudi njegov rešitelj, poročajo zdaj iz Stockholma. Zgodilo se je tole:

Trideset dijakov in dijakin iz neke srednje šole je te dni naredilo izlet na Amdö, največji in tudi najlepši od šest tisoč otočkov iz otoške skupine v bližini Stockholma. Po dolgem potovanju so bili zelo utrujeni in so si privoščili nekoliko počitka pod šotori, ki so jih postavili na prostem na neki gozdni jasi. Vse naokrog je bilo drevje na gosto zaraščeno in je v njegovem zavetju teh trideset dijakov lahko našlo tudi blagodejno senco. Kmalu je vse od utrujenosti prevzel globok spanec. Spali so tako trdno, da nihče od njih ni slišal, kako se je v bližini oglasilo najprej pasje cvilenje, nato pa neutlačljivo lajanje. Nekdo od izletnikov je bil namreč vzel s seboj velikega krasnega danskega psa. Ko je razumna žival videla, da s svojim lajanjem ne more nikogar prebuditi, je vdrla v šotor svojega gospodarja in ga vsaj tam skušala opozoriti na nevarnost. Toda tudi tu lajanje ni nič zaleгло. Gospodar je bil toliko utrujen od napore hode, da je spal kot ubit. Tedaj pa se mu je pes približal in ga začel nalahko grabiti z zobmi za roke ter ga cukať, dokler ga končno le ni prebudil.

Bil je tudi že skrajni čas. Nekje v bližini je bil namreč izbruhnil strahovit gozdni požar, kakršni se v prvih pomladanskih mesecih tako pogosto pojavljajo na Švedskem in ki je nenavadno tiho, toda z neverjetno naglico razširjajo na vse strani in uničujejo pred seboj vse, na karkoli nalete. Razširjajo se celo s hitrostjo dva do tri kilometre na uro. Pes, ta zvesti spremljevalec in varuh utrujenih izletnikov, je požar zaslušil že davno prej, predno je ta pribešnel v bližino taborišča, toda tedaj, ko se mu je posrečilo prebuditi vsaj gospodarja, je bil ogenj že čisto blizu, že ob robu jase. Le še pet minut naj bi poteklo, in že bi bilo vse dijaško taborišče en sam kres, pod njim pa bi ugasnilo trideset mladih življenj. Dijak, ki ga je bil prebudil pes, je hitro skočil pokoncu ter spravil na noge še druge tovariše in tovarišice. Neprizakovan in žalostno je bilo slovo

V Damasku, prestolnem mestu Sirije, ki je zdaj stopila v ospredje zanimanja na Bližnjem vzhodu.

od njihovega taborišča, ki ga je od treh strani že začel obkroževati siloviti, neizprosni ogenj. Napol oblečeni so dijaki začeli bežati, kolikor so jih nese noge ter nosili v rokah, kar so v zadnjem trenutku še mogli ugrabiti požrešnim ognjenim zubljem.

Lahko si mislite, kako so bili kljub vsemu temu nadvse srečni, da so rešili vsaj svoje golo življenje, za kar se morajo pač zahvaliti najboljšemu varuhu, psu, oziroma njegovemu gospodarju, da ga je na izlet vzel s seboj.

Vojna in nikotin sta tudi v zvezi

Sedanja vojna je tudi živčna vojna. To gotovo drži, saj so se o tem morali že marsikje na svetu sami prepričati. Razburjene živce pa je na nek način treba tudi pomiriti. Nekateri so prepričani, da je uspešno sredstvo za to nikotin. Vsaj kadilci tako pravijo. Da sta vojna in nikotin res v nekaki zvezi, dokazujejo zanimivi podatki, ki so bili v zadnjem času objavljeni in ki se iz njih vidi, da se je skoraj v vseh državah na svetu za časa sedanjega vojne precej povečala potrošnja tobaka in cigaret. Za primer naj navedemo stanje, ki vladalo v tem oziru v Nemčiji. Tam so leta 1913 pokadili 124 milijarde cigaret, leta 1937 pa je potrošnja cigaret poskočila že na 422 milijardi, torej za približno 30 milijard. Številka, ki se nanaša na lansko leto, pa je še za nekaj milijard višja.

Za kratek čas

Varčevanje.

Zena: Ne boš mi verjel, pa je le res — osem-deset dinarjev ena sama kokoš! Kar zadovoljna sem, da je nisem kupila. Prihranila sem, pomisli, osem-deset dinarjev!

Mož: Pridna si. Drugič pa dveh kokoši nikar ne kupi, pa boš prihranila sto šestdeset dinarjev.

Krojačeva pomota.

— Prinesel sem obleko, tu pa je račun, ki mi ga je dal mojster za Vas.

— Račun, zame? Tako naglo? Kaj mi prav nič ne zaupa!

— Nasprotno, gospod Dolžan, pa še kako Vam zaupa. Smatral Vas je za človeka, ki res plača. Oprostite pomoti!

Maršal Italo Balbo:

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo

II.

Skok čez Atlantsko morje

Noč je vedno temnejša. Ne vidimo več niti sence lune. Gosta tema zavija nebo in vode, katerih površje zastojno skušamo ugotoviti, nad morjem ni več moči videti obzorja.

Valle je pripravljen za vkrcanje. Zdaj mi ne ostaja več drugega, kakor da pozdravim poveljnika »Alice«, Pizzuta, ki je bil je letalec že v vojni. Zelo je razburjen. Stisnem mu močno roko. Prav isti tih opomin vsebuje moj pozdrav hrabremu Ilariju. Toda Valla, polkovnik Biondi in Maddalena me hočejo objeti, ko se vkrcavam.

»Je vse pripravljeno, Cagna?«

»Kar najboljši!«

Ura je natanko ena in devet in dvajset minut po Greenwichu. Določeno je že, da bomo odleteli v oddelkih po trije stroji. Črni oddelke, beli, rdeči, zeleni z nekaj minutami razmaka med enim in drugim.

Moj oddelke je prvi.

Motorji se že gibljejo, propelerji se besno vrte. Bije ura, ki smo jo toliko pričakovali. Edino grmenje motorjev trga nočni molk. Od strojev ni videti drugega, kakor malo potno luč na koncu krila. Posadke strme v temotni zrak, zaprte v svoje leteče kletke. Morda stiskajo čeljusti v naponu vseh svojih sil pred usodo, kakor dela moj tovariš Cagna.

Jaz sem nad vse miren. Moji živci so pokorni volji, ki jih podjarmlja. Morda se še nikdar nisem čutil tako gospodarja nad samim seboj, kakor ta trenutek.

So vsi stroji pripravljeni? Da! Torej naprej. Poženimo stroj v neznanost z vso naglico.

Ogromni hidroplan, tako težak, da se mu krma vsa potaplja v vodo, se sproži in že plane nenadno po mrtvi in gosti vodi. Rilec moli nalahno v zrak ter vedno odločneje reže valove po nevidni črti ravne proge. Pospesi, drvi, požira razdaljo z besom in drhtenjem, poskakuje nenadno in v sunkih, naglih, odrezanih, odločnih, proti valovom.

Treba ga je krotiti z nasiljem, treba mu je dati občutiti našo odločno voljo, prevladujočo in močnejšo od njegove. Hitro je na tem, da se bo odlepil od vode, katero boža še nekaj kratkih trenutkov. Potegnemo globinsko krnilo do prs; opazim, da smo se odločili od morskega površja, čutim, da stroj po nočnem zraku hitreje drvi. Krnilo je treba držati trdno z vso silo rok ter dati letu v tem dramatičnem trenutku največjo hitrost.

Gorje, če bi iskal obzorja. Najmanjša neodločnost, trenutek negotovosti, nepričakovana napaka, sad slepega nagona, bi pomenil gotovo izgubo stroja in življenja.

Naprej, naprej, naravnost v temo!

Komaj smo se odlečili od vode, naravnost višinomera na ničlo in se zaupam natančnosti instrumentov: dvajset minut ne moreš storiti drugega, kakor pridobivati višino in leteti naprej. Nemogoče pa je vedeti za višino našega leta drugače, kakor po razsvetljeni uri višinomera. Okoli nas so teme, zaprto nebo, črn zrak. Ni je točke, da bi se ravnal po njej. Lahko smo dvajset metrov visoko na nebu, lahko dva tisoč. Ves napor za dvig teh deset tisoč kilogramov je zaupam našim motorjem, ki bijejo z zmagovitim, zmagoslavnim, varnim dihom.

Rešeni smo!

Ker sem se dvignil prvi, nisem mogel videti, kako so odleteli drugi stroji. Zvem samo, da je Valle poskusil zastoj, ugasnil motorje in se približal bregu. Pozneje bom zvedel, da je odložil bencin, ki ga je imel nad določeno težo, in odletel čez pol-

drugo uro, prekrasno šel za nami in ujel našo skupino nad brazilskim obrežjem.

Sem že visoko na nebu. Ozračje je pokrito z visokimi plastmi, skozi katere se krade megleni, mlečni soj nevidnega meseca. V skoraj popolni temi letimo res znanstveno, samo po aparatih na krovu ter se neprenehoma držimo poleg višinomera že brzina-mera ter števca za obrate.

Pot me prav nič ne skrbi, zakaj izurjenost posadke je kos izredni preskušnji, katero začnemo.

Zdaj lahko gledam ven. Za menoj gre skupina majhnih električnih svetilnikov: trikotniki v pravilni postavi na nebu. Spre-daj, trideset metrov na moji levisi, je Maddalena.

Čez pol ure preletimo otočje Bissagos. Nad odprtim oceanom smo.

V zvezi sem z Bolamo, z ladjami, s stroji. Telegrafist naglo popisuje list za listom. Radio dela odlično. V trdi noči naše oči ne vidijo sto metrov naprej in na boke drugega, kakor svetilnik stroja, ki leti v našem sestavu. Toda radio vidi in čuti za nas na tisoče in tisoče kilometrov, na vso širino oceana do San Paola v Rimu na eni strani, in do Ria de Janeiro na drugi. Komaj smo dobro v zraku, pa že govorimo s skrajnim tečajema našega poleta, z odhodiščem in priletiščem.

Trmasto kličem »Alice« za sporočila o odletu. Povedo mi, da so trije stroji ostali v Bolami.

Torej nas je enajst na poletu. Prezgodaj je, da bi klical. Treba je čakati. Moj telegrafist mi ne sporoča o kakih drugih pripetljajih.

Najstrašnejša ura poleta, ura dviga, je minila. Neprenehoma se mi vrača tale misel: če bi bili vremenski pogoji boljši! Če bi bila luna! Če bi nam bil pomagal veter! Toda to so prazne misli in jih preženem. Nismo mogli storiti drugače.

(Nadaljevanje sledi.)